

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie Ministra Edukacji w sprawie Kapituły do Spraw Profesorów Oświaty stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 9i ust. 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2024 r. poz. 986, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą – Karta Nauczyciela”. Projektowane rozporządzenie zastąpi obecnie obowiązujące rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 4 września 2008 r. w sprawie Kapituły do Spraw Profesorów Oświaty (Dz. U. poz. 1017).

Konieczność wydania nowego rozporządzenia wynika ze zmiany upoważnienia ustawowego zawartego w art. 9i ust. 3 ustawy – Karta Nauczyciela, przewidzianej w art. 2 pkt 2 projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo oświatowe oraz niektórych innych ustaw (obecnie projekt ustawy został przekazany do Sejmu RP, druk sejmowy nr 1857).

Zgodnie z ww. przepisem minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia, tryb pracy Kapituły do Spraw Profesorów Oświaty oraz kryteria dokonywania oceny dorobku zawodowego nauczyciela zgłoszonego do nadania tytułu honorowego profesora oświaty, sposób i tryb składania wniosków o nadanie tego tytułu, o których mowa w art. 9i ust. 1 i 2 ustawy – Karta Nauczyciela, uwzględniając niezawisłość Kapituły do Spraw Profesorów Oświaty w rozpatrywaniu wniosków oraz dokonanie wszechstronnej oceny dorobku zawodowego nauczyciela, a także sprawność i efektywność prac Kapituły do Spraw Profesorów Oświaty.

W projektowanym rozporządzeniu przewidziano sposób powoływania i kompetencje przewodniczącego Kapituły do Spraw Profesorów Oświaty, zwanej dalej „Kapitułą”, i jego zastępcy. Zrezygnowano z wybierania przewodniczącego i jego zastępcy przez członków Kapituły, przewidując ich wyznaczenie przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania spośród członków Kapituły (§ 2 ust. 1 projektowanego rozporządzenia). Takie rozwiązanie pozwoli precyzyjnie określić, który członek kieruje pracami Kapituły, w tym przewodniczy pierwszemu posiedzeniu Kapituły w nowym składzie. Ponadto w § 2 ust. 3 projektowanego rozporządzenia doprecyzowano, że zastępca przewodniczącego Kapituły zastępuje przewodniczącego Kapituły jedynie w przypadku jego nieobecności. Dotychczasowe rozporządzenie określało bowiem, że pracami Kapituły kieruje przewodniczący lub jego zastępca, nie wskazując jednak, w których przypadkach kierowanie przejmuje zastępca przewodniczącego Kapituły. Ponadto w § 2 ust. 2 projektowanego rozporządzenia

przewidziano określenie kompetencji przewodniczącego Kapituły, do którego obowiązków będzie należało kierowanie pracami Kapituły, obejmujących w szczególności zwoływanie i prowadzenie posiedzenia Kapituły, ustalenie terminu, formy i miejsca posiedzenia, a także porządku obrad oraz rozstrzyganie kwestii spornych powstałych w toku prac Kapituły.

Projektowane rozporządzenie wprowadza możliwość organizowania posiedzeń Kapituły w trybie zdalnym, przy czym musi zostać wówczas zapewniona transmisja obrad posiedzenia w czasie rzeczywistym, podczas której członkowie mogą się swobodnie komunikować i mieć możliwość głosowania. Wykorzystanie środków komunikacji elektronicznej w pracy wielu organów kolegialnych stanowi obecnie powszechną praktykę, pozwalając nie tylko ograniczyć koszty związane z odbywaniem spotkań stacjonarnych, ale również czas, który członkowie Kapituły muszą poświęcić na dojazd do miejsca stacjonarnego posiedzenia (§ 3 projektowanego rozporządzenia). Dotychczasowe rozporządzenie nie przewidywało takiej możliwości.

W § 4 projektowanego rozporządzenia zasadniczo powielono obowiązujące rozwiązanie w zakresie sposobu i trybu składania wniosków o nadanie nauczycielowi tytułu honorowego profesora oświaty. Wnioski do Kapituły będą składane przez organy sprawujące nadzór pedagogiczny w terminie do dnia 31 marca każdego roku. Doprecyzowano jednak, że wniosek razem z uzasadnieniem zawierającym opis dorobku zawodowego kandydata obejmuje nie więcej niż 4 strony w formacie A4. Proponowana zmiana powinna przyczynić się do uwzględniania w opisie jedynie najważniejszych informacji o kandydacie i jego osiągnięciach, tym samym ujednolicając składane wnioski pod względem formalnym i obiektywizując ilość danych będących podstawą oceny kandydatów przez Kapitułę (§ 4 projektu rozporządzenia).

W stosunku do obecnie obowiązującego rozporządzenia co do zasady utrzymano dotychczasowe regulacje w zakresie kryteriów dokonywania oceny dorobku zawodowego nauczyciela zgłoszonego do nadania tytułu honorowego profesora oświaty (§ 5 projektowanego rozporządzenia). W kryteriach wskazano na elementy takie jak jakość pracy bezpośrednio z uczniami oraz wpływ kandydata na swoje środowisko zawodowe, np. przez stwarzanie swoją postawą wzorca, przez różne formy dzielenia się z innymi nauczycielami swoją wiedzą i doświadczeniem zawodowym. Kryterium oceny dorobku będą też m.in. szczególne zasługi kandydata oraz jego wysoka kultura pedagogiczna, rozumiana jako umiejętność prowadzenia dialogu w połączeniu ze stawianiem wymagań motywujących uczniów do pracy nad własnym

rozwojem. Zrezygnowano jednak z kryterium oceny wysokiego poziomu kultury języka kandydata biorąc pod uwagę, że Kapituła nie przeprowadza bezpośrednich rozmów z kandydatami, a swoją ocenę formułuje na podstawie analizy pisemnego wniosku wraz z uzasadnieniem. Ponadto, przepis § 5 pkt 1 lit. b projektowanego rozporządzenia dostosowano do obowiązującego systemu egzaminów zewnętrznych, w którym nie przewiduje się już przeprowadzania sprawdzianu w ostatnim roku nauki w szkole podstawowej oraz egzaminu gimnazjalnego przeprowadzanego w ostatnim roku nauki w gimnazjum. Obecnie w ostatnim roku nauki w szkole podstawowej przeprowadza się egzamin ósmoklasisty. Kryteria oceny dorobku w zakresie uwzględnianych przez Kapitułę wyników uczniów kandydata obejmują wyniki uzyskane z przeprowadzonych przez okręgowe komisje egzaminacyjne zarówno dotychczasowych, jak i obecnych egzaminów zewnętrznych.

Ponadto, w projekcie rozporządzenia podtrzymano dotychczasowy termin dla Kapituły do przedstawienia ministrowi właściwemu do spraw oświaty i wychowania wniosków o nadanie tytułu honorowego profesora oświaty, tj. nie później niż do dnia 1 lipca każdego roku. Zmieniono jednak przepis w zakresie *quorum* wymaganego do podjęcia uchwały wskazującej przedstawianych kandydatów. Obowiązujące przepisy wymagają obecności co najmniej 2/3 członków Kapituły, co z uwagi na losowe przypadki nieobecności członków uniemożliwiało niekiedy podjęcie uchwały. Projektowane rozwiązanie przewiduje, że uchwała będzie skutecznie podjęta, jeżeli obecna podczas głosowania będzie co najmniej połowa składu członków Kapituły. Zmiana powinna przyczynić się do bardziej efektywnej pracy Kapituły. W projekcie rozporządzenia wprowadzono również zasadę, że w przypadku równej liczby głosów rozstrzygający będzie głos przewodniczącego Kapituły, co – z uwagi na parzystą liczbę jej członków – może mieć miejsce. Pozostawiono przy tym wymóg, aby głosowanie odbywało się w sposób jawny (§ 6 projektu rozporządzenia).

Projekt rozporządzenia określa ponadto obowiązek sporządzenia protokołu z posiedzenia Kapituły i jego niezbędne elementy. W tym zakresie projekt w zasadzie powiela obowiązujące dotychczas przepisy (§ 7 projektu rozporządzenia).

Zrezygnowano także z możliwości tworzenia zespołów roboczych, powoływanych spośród członków Kapituły, uregulowanej w § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 4 września 2008 r. w sprawie Kapituły do Spraw Profesorów Oświaty, gdyż, jak pokazuje praktyka, ta forma organizacji pracy nie była wykorzystywana w pracach Kapituły.

Proponuje się, aby rozporządzenie weszło w życie z dniem 1 stycznia 2026 r. (§ 8 projektu rozporządzenia). Termin wejścia w życie projektowanego rozporządzenia jest związany z terminem wejścia w życie art. 2 pkt 2 projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo oświatowe oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy nr 1857), który wprowadza nowe brzmienie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 9i ust. 3 ustawy – Karta Nauczyciela. Z dniem wejścia w życie art. 2 pkt 2 ww. projektu ustawy utraci bowiem moc dotychczasowe rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 4 września 2008 r. w sprawie Kapituły do Spraw Profesorów Oświaty.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych wymagających notyfikacji w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.) i w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Przedmiot regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt rozporządzenia nie podlegał ocenie w zakresie oceny skutków regulacji w trybie § 32 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806, z późn. zm.).

Projektowane rozporządzenie nie będzie miało wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz. 236, z późn. zm.).

Odnosząc się do § 12 pkt 1 w związku z § 132 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. z 2016 r. poz. 283) należy stwierdzić, że projekt rozporządzenia uwzględnia regulacje, w stosunku do których nie ma możliwości, aby mogły być podjęte za pomocą alternatywnych środków.

Potwierdzam zgodność wydruku z dokumentem wydanym w postaci elektronicznej:

Identyfikator dokumentu	3197212.12216546.10468833
Nazwa dokumentu	MEN Kapituła do Spraw Profesorów Oświaty_Uzasadnienie.docx
Tytuł dokumentu	MEN Kapituła do Spraw Profesorów Oświaty_Uzasadnienie
Sygnatura dokumentu	DKO-WAZN.5016.1.3.2025
Data dokumentu	04.11.2025 21:57:03
Skrót dokumentu	D45748F43E7E3A3984A9D8A583D8F501F6F1 2AF5
Wersja dokumentu	1.6
Data podpisu	04.11.2025
Sygnatariusz	Andrzej Barański
Stanowisko	Dyrektor
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego
Data podpisu	04.11.2025
Sygnatariusz	Tomasz Szymon Głowacki
Stanowisko	Zastępca Dyrektora
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego
	EZD 3.128.146.146.
Data wydruku:	05.11.2025 15:07:55
Autor wydruku:	Chojnacki Jan Tomasz